

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100455

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дяченко Вікторія Михайлівна

2. DIACHENKO VIKTORIIA MYKHAILIVNA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-01-2022

Спеціальність за освітою: історія

Місце роботи здобувача: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 32.051.024

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.81.03

Тема дисертації:

1. Наукова та культурно-просвітницька діяльність Олександра Цинкаловського
2. Scientific and cultural-educational work of Oleksandr Tsinkalovsky

Реферат:

1. У роботі з'ясовано, що наукові ідеї О.Цинкаловського та його діяльність на культурно-просвітницькій ниві представлені фрагментарними розвідками у наукових, науково-популярних, бібліографічних та періодичних виданнях. Переважна їх більшість з'явилася уже в роки незалежності України. Попри визнання його доробку як науковця, музейника, просвітянина спостерігаємо нерівномірність вивчення різних сторін творчості О.Цинкаловського та відсутність цілісного наукового дослідження. Встановлено, що основними чинниками, які зумовили формування особистості О.Цинкаловського стали родинна традиція, соціальне оточення, наукове та навчально-педагогічне середовище, особистий досвід наукової та професійної діяльності, прагнення до саморозвитку та самовдосконалення. Проаналізовано вплив родини на формування світогляду дослідника. Стверджено, що саме виховання батьків, і особливо дідуся Павла Нітецького, визначили інтерес до української історії та культури, що пізніше знайшло своє втілення у наукових та публіцистичних працях вченого. Маючи у роду поляків, німців, татар, і перебуваючи у середовищі, далекому від рідної культури, він став справжнім патріотом України. Показано, що саме родинна традиція визначила

зацікавлення Олександра Цинкаловського минулим краєм. Показано початки культурно-просвітньої та фахової праці, розкрито роль інтелектуальних середовищ Кременця, Львова, Києва, Варшави у формуванні світогляду О.Цинкаловського. Висвітлено вплив окремих польських та українських вчених (В.Антонівіч, Т.Сулімірський, І.Шедрик) на формування його як науковця. У перших десятиріччях ХХ ст. відбувається становлення О.Цинкаловського як громадсько-політичного та культурно-освітнього діяча в обставинах Першої світової війни, Української національної революції 1917–1921рр. Він став яскравим представником українського національного життя в Західній Волині у міжвоєнний період. Відтворено його участь у діяльності “Просвіти”, яка у міжвоєнне десятиліття була найпоширенішою формою українського культурно-просвітницького руху. На Волині значне визнання отримала “Просвіта” м.Володимира, до якої належав О.Цинкаловський. У сфері наукової діяльності особливою є заслуга О. Цинкаловського у дослідженні одного з українських регіонів – Волинь. Серед вчених, які впродовж ХХст. писали про волинський край, О.Цинкаловському належить провідне місце. Окрім того увагу дослідника привернули також Холмщина, Лемківщина та Підляшшя. Роль О.Цинкаловського в українській історичній науці визначають наступні щонайменше десять напрямків його досліджень. На підставі власних досліджень та запропонованих у вітчизняній історіографії поділів виділимо такі: дослідження старовинної історії Волині, усіх археологічних культур, починаючи від палеоліту і до епохи заліза включно з виділення місцевих культур; виявлення, фіксація і збереження пам’яток матеріальних культур; дослідження дерев’яних і кам’яних архітектурних споруд, пам’яток архітектури; сакральне мистецтво – церкви домонгольського, монгольського і післямонгольського часу (на Волині, в Галичині, на Лемківщині); хрести-енколпіони, дерев’яні і камінні хрести, виставки ікон; історико-краєзнавчі нариси, особливо виділяється синтетичне дослідження із історичного краєзнавства “Стара Волинь і Волинське Полісся (краєзнавчий словник від найдавніших часів до 1914 р.)” (Вінніпег, 1984) і “Стародавні пам’ятки Волині” (Торонто, 1975); історико-географічні розвідки з топографії міст і містечок – Літовежа, Махнівки, Небеля, Пересопниці, Сутейська, Червена і Червенських городів, Шумська; особливо описи Крем’янця (“Волинська Швейцарія”); історична картографія (археологічний атлас Волині і Волинського Полісся у складі дванадцяти оригінальних і унікальних авторських мап, Крем’янець 1939 р.); дослідження з історичної краєзнавчої бібліографії; проблеми теорії і практики музеєзнавства на підставі чималого особистого досвіду роботи у музеях Варшави, Кракова, Крем’янця, Львова у 20–50-х роках ХХ ст.; гідрологія (“Ріка Прип’ять та її допливи”, 1960); палеонтологічні студії. Згідно проведених підрахунків, загальна кількість праць О.Цинкаловського становить 150 наукових та науково-популярних праць. З’ясовано, що окремим напрямком наукової та культурно-просвітницької діяльності О.Цинкаловського стала його праця як музейного працівника та музеєзнавця. Показано, що професійна діяльність вченого пов’язана з Архівом історії Унії, Державним археологічним музеєм у Варшаві, Кременецьким краєзнавчим музеєм. Стверджено, що вчений добре розумів значення музеїв та музеєзнавства у краєзнавчих студіях. Важливим є не лише дослідити науковий доробок О.Цинкаловського, а й на належному рівні оцінити його внесок в розвиток волинезнавства. У роботі показані різні аспекти увічнення пам’яті науковця – це, насамперед, видання праць, опублікованих ним або про нього; проведення низки наукових конференцій присвячених вченому; встановлення пам’ятних дощок на честь волинезнавця; найменування його іменем вулиць у м.Володимирі й Ковелі та ін.

2. The study finds that in modern historiographical discourse, the scientific ideas of O. Tsinkalovsky and his activities in the cultural and educational fields is represented by fragmentary investigations in scientific, popular science, bibliographic and periodical publications. The vast majority of them appeared during the years of independent Ukraine. Despite the recognition of his work as a scientist, museologist, educator, we observe the imperfect periodicity of researches of various aspects of O. Tsinkalovsky's works and lack of a comprehensive scientific study. There was analyzed the influence of the family on the formation of the researcher's worldview. It is claimed that the upbringing of parents, and especially the grandfather of the scientist - Pavlo Nitetsky, determined his interest in Ukrainian history and culture, which was later embodied in the scientific and journalistic works of the researcher. Coming from a line of Poles, Germans, Tatars, and living in an environment far from native culture, he became a true patriot of Ukraine. It is shown that the family traditions determined Oleksandr Tsinkalovsky's

interest in the region's past. There is described the beginnings of cultural, educational and professional work, as well as revealed the role of intellectual environments of Kremenets, Lviv, Kyiv, Warsaw in the formation of O. Tsinkalovsky's worldview. In the paper there is highlighted the influence of some Polish and Ukrainian scientists (V. Antonevich, T. Sulimirsky, I. Shedryk) on his formation as a scientist. During the first decades of twentieth century occurs the formation of O. Tsinkalovsky as socio-political and cultural-educational figure in the circumstances of the First World War and the Ukrainian National Revolution of 1917–1921. He became a prominent representative of Ukrainian national life in Western Volyn region in the interwar period. In the research paper was reproduced his participation in “Prosvita”, which in the interwar decade was the most common method of the Ukrainian cultural and educational movement. In Volyn region, “Prosvita” in Volodymyr town, to which belonged O. Tsinkalovsky, received significant recognition. It is stated that the central point of O. Tsinkalovsky's interest has always been the problems of Ukrainian people history. He always defended the individuality of Ukrainians, the originality and originality of their past, language and culture. In the field of scientific activity, the special worth of O. Tsinkalovsky is the study of one of the Ukrainian regions - Volyn. Among the scientists, who during the twentieth century wrote about the Volyn region, O. Tsinkalovsky takes pride of place. In addition, the researcher's attention was also drawn to Chelm Land, Lemkivshchyna and Podlasie. The role of Oleksandr Tsinkalovsky in Ukrainian historical science is determined by the following at least ten areas of his researches. On the basis of own research and some proposed in the national historiography, we will separate following: research of the ancient history of Volyn region, all archeological cultures, starting from the Paleolithic to the Iron Age, including the selection of local cultures; identification, fixation and preservation of landmarks of material cultures; research of wooden and stone architectural buildings, heritage assets; sacred art – churches of pre-Mongol, Mongol and post-Mongol times (in Volyn, Galicia and Lemkivshchyna regions); engolpions, wooden and stone crosses, sacred image exhibitions; historical and local essays, especially stands out the research on historical local study “Old Volyn region and Volyn Polissya (local dictionary from ancient times till 1914 year)” (Winnipeg, 1984) and “Ancient heritage assets of Volyn region” (Toronto, 1975); historical and geographical surveys on the topography of cities and towns - Litovezh, Makhnivka, Nebel, Peresopnytsia, Suteyska, Cherven and Chervensky towns, Shumsk; especially descriptions of Kremyanets (“Volyn Switzerland”); historical cartography (archeological atlas of Volyn and Volyn Polissya as a part of twelve original and unique author's maps, Kremyanets 1939); research on historical local bibliography (reviews of Ukraine in European historical literature); problems of theory and practice of museum studies on the basis of considerable personal work experience in museums of Warsaw, Krakow, Kremyanets, Lviv in the 20–50s of the twentieth century; hydrology (Pripyat River and its confluents, 1960); paleontological studies. It is also important to properly recognize his influence on the development of Volyn studies, accept of his scientific achievements. The paper shows various aspects of perpetuating the memory of the scientist - this is, first of all, the publication of works published by him or about him; holding a number of scientific conferences dedicated to the scientist; installation of memorial plaques in honor of the Volyn scholar; naming streets in Volodymyr and Kovel after him, etc.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каліщук Оксана Миколаївна
2. Kalishchuk Oksana Mykolaivna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвин Микола Романович
2. Lytvyn Mykola Romanovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скакальська Ірина Богданівна

2. Skakalska Iryna Bohdanivna

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврилюк Світлана Віталіївна

2. Gavrylyuk Svitlana Vitaliivna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучерепа Микола Михайлович

2. Kucherepa Mykola Myhailovych

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стрільчук Людмила Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стрільчук Людмила Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.